

OPPDRAKSSTYRING SIVA

Versjon 7. mai 2021

1. Anbefaling

- Det oppnevnes et *programstyre* med fullmakt til å styre fellesoppdraget.
- Programstyret ledes av fylkeskommunen, med Siva som sekretariat.
- Programstyret har ansvaret for å innstille til de nye programmene. (departementet vedtar)
- Det oppnevnes et *programråd* som skal være et utviklingsorgan for programmene. (*Dette er et rådgivende organ både for Siva og programstyret.*)

2. Bakgrunn for forslag til ny styringsstruktur

Fylkeskommunene overtok oppdragsgiveransvaret for inkubasjons- og næringshageprogrammet fra 1.1.2020, som ledd i regionreformen.

Disse programmene er 10-årige program. Opprinnelig skulle de avsluttes hhv desember 2021 og juni 2021, men er begge prolongert ut 2022, bl.a. som en følge av overføring av oppdragsgiveransvaret

Programmene skal finansieres av årlige rammer vedtatt i statsbudsjettet for programkategori 13:50 Distrikts- og regionalpolitikk. KMD fordeler rammer til den enkelte fylkeskommune gjennom årlig tildelingsbrev. Fylkeskommunenes ansvar er beskrevet i Retningslinjer for kap. 553, post 61 over kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett – mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling (gjeldende fra 1. januar 2020).

Her fremgår det blant annet at: «*Fylkeskommunene har ansvar for å utforme, prioritere og finansiere oppdrag til Innovasjon Norge og Siva innenfor ordningene som posten omfatter. Oppdragene fra fylkeskommunene skal være forankret i regionale mål og planer, utformet i partnerskap med næringslivet og regionale og lokale aktører.*»

Fylkeskommunenes ansvar skal dels ivaretas av fylkeskommunene enkeltvis gjennom oppdrag til Siva, og dels i fellesskap gjennom budsjettinnspill til KMD, innspill til nye satsinger og deltagelse i programutvikling m.m.

Etter overføring av oppdragsgiveransvaret for inkubasjons- og næringshageprogrammene til fylkeskommunene er det behov for å etablere en styringsstruktur som ivaretar fylkeskommunenes nye rolle, på nasjonalt og regionalt nivå.

Fylkeskommunene skal:

- a) ivareta oppfølging og utvikling av programmene på nasjonalt nivå.

- b) ivareta behovet for regionale tilpasninger i operasjonaliseringen av programmene med hensyn til innhold, omfang og ressursinnsats. Herunder årlige økonomiske rammer på regionalt nivå.

3. Dagens situasjon

3.1 Eierskap

Eierskapet til programmene er i dag delt mellom Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) (Inkubasjonsprogrammet) og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) (Næringshageprogrammet).

NFD har gitt KMD styringsrett for post 61, som inkluderer begge programmene.

NFD sitt eierskap til inkubasjonsprogrammet er nedfelt i St.prp. 1 S (2020-2021). Det pågår et interdepartementalt arbeid for å forenkle og tydeliggjøre denne eierstrukturen, fra og med budsjettåret 2022.

Fylkeskommunene er medeiere i næringshageprogrammet.

3.2 Føringer for oppdragsgiveransvaret

Ansvar for programutvikling og -utforming

I retningslinjene for post 61 for 2020 heter det at:

Innovasjon Norge og Siva skal utarbeide programbeskrivelser for eventuelle nye ordninger som skal omfattes av posten, i samarbeid med fylkeskommunene. Programbeskrivelser utformes i tråd med vedlegg 1, og godkjennes av departementet.

Endringer i eksisterende ordninger skal godkjennes av departementet. Departementet godkjenner forslag til nye ordninger og tilhørende programbeskrivelser.

4. Oppdragsgiveransvar og styringsstruktur må tilpasses ulike oppgaver:

- Oppfølging og utvikling av eksisterende og nye program *Programråd*
- Innstille på program (for godkjenning i departementet) *Programstyre*
- Økonomi, mål og resultatstyring *Programstyre*

5. Forslag til ny styringsstruktur

5.1 Programstyre

Et programstyre skal ha fullmakt til å styre fellesansvaret for oppdraget på vegne av 11 fylkeskommuner. Herunder lage grunnlag for sak til 11 fylkeskommuner, innstille på nye program, årlige budsjettinnspill til statsbudsjettet, felles budsjettposter til programutvikling og -aktiviteter. Programstyret rapporterer til sine fylkeskommuner gjennom fylkesrådmannskollegiet og til KMD.

Sammensetning av programstyret

- Fem representanter fra fylkeskommunene (fra ledernivå)
- En observatør fra Innovasjon Norge
- En observatør fra Forskningsrådet
- To observatører fra KMD / NFD

Siva er sekretariat for programstyret.

4.2 Programråd

Det oppnevnes et programråd for utvikling av eksisterende og nye program.

(Dette er et rådgivende organ både for Siva og programstyret.)

Sammensetning av programrådet:

- Tre representanter fra fylkeskommunene (saksbehandlere med erfaring fra programarbeid)
- En representant fra Foreningen Næringshagene i Norge
- En representant fra operatørene av inkubasjonsprogrammet, evt. gjennom Foreningen for innovasjonsselskaper.
- En representant fra Innovasjon Norge
- En representant fra forskningsrådet

Siva leder programrådet.

4.3 Programutforming

Programrådet deltar i arbeidet med utvikling av eksisterende og nye program.

Programstyret følger opp fremdrift og avklarer prinsipielle spørsmål underveis i utviklingsarbeidet.

4.4 Programstyrets ansvar og oppgaver

Programstyret skal:

- Innstille på nye program for vedtak i departementet
- Innstille til fylkeskommunene om økonomiske spørsmål, herunder Sivas administrasjons og gjennomføringskostnader
- Påse at programmene når sine vedtatte mål.
- Gi strategiske føringer for arbeidet med programmene.
- Innstille på innretning på programmene
- Godkjenne og innstille årsrapport (programkapittelet i Sivas årsrapport) til eierene
- Forberede saker til fylkeskommunene (av spørsmål som det trengs avklaring i FK).
- Gi budsjettinnspill til kapittel 553, post 61 KMD.
- Foreslå nye satsinger og revisjon av ordninger under post 61.
- Forberede fellesmøter med alle fylkeskommunene og Siva i henhold til årshjulet.

Funksjonstida til styret er levetida til programmet, medlemmer kan utnevnes fortløpende.

4.5 Programrådets oppgaver

Nasjonalt programråd skal diskutere og gi innspill til saker som omfatter følgende områder:

- *Oppfølging og utvikling av eksisterende nasjonale programmer*
- *Utvikling av nytt nasjonalt næringshageprogram og nytt nasjonalt inkubasjonsprogram*
- *Bidra til økt samspill med andre relevante program, virkemidler og aktører*
- *Rapportering og evaluering*

4.6 Praktisk gjennomføring

Programstyret velges av fylkeskommunene. Herav leder og medlemmer.

Til programrådet velger fylkeskommunen sine medlemmer, organisasjonene velger sine. Siva leder programrådet.

Programstyret møtes fire ganger i året eller ved behov.

Programrådet møtes fire-seks ganger i året.

4.7 Økonomi

1. Administrative midler til drift av Siva går rett fra KMD til Siva. Midler til næringshager og inkubatorer går over post 61 etter budsjettvedtak i fylkeskommunene.
2. Midler til utvikling av programmene kan reserveres fra post 61 til en sentral pott etter enighet med fylkene. Med dette menes midler til utvikling av nasjonale elementer i programmene. Programstyret vedtar denne i samråd med KMD.
3. Siva kan via differensieringsmodellen anbefale budsjetttrammer. Budsjetttrammene må stå i et rimelig forhold til den totale rammen over post 61 jamfør punkt 1. Det er viktig å ta i betraktning at post 61 inneholder midlene til både Innovasjon Norge og Siva.

4.8

Programstyret oppnevnes 2021 og fungerer fra og med dato for oppnevning.

Eksisterende programråd arbeider frem til nytt programråd er utnevnt

Dokumentet er redigert av Gunvor Eldegard, KS, og Jan Heggheim, AU kollegium for næring og plan. Dokumentet er gjennomgått av Siva ved Kjerstin Spjøtvoll og Randi Torvik. Dokumentet er gjennomgått av KMD ved Gerd Slinning og NFD ved Ida Juel Solheim

Korrigert 7. mai 2021 av Gunvor Eldegard